

СТАНОВИЩЕ

от доц. д-р **Весела Иванова Гелева** (преподавател по хорово дирижиране в катедра „Музикална педагогика и дирижиране” на Академия за музикално, танцово и изобразително изкуство “Проф. Асен Диамандиев”-Пловдив)

за ас. д-р **Явор Петров Гочев**, преподавател по “Четене и свирене на хорови и оркестрови партитури” в Теоретико-композиторски и диригентски факултет, катедра „Дирижиране” на НМА "Проф. Панчо Владигеров"-София, кандидат по обявения в ДВ бр. 75 от 24.09.2019 г. конкурс за заемане на академичната длъжност ”доцент“ по „Четене и свирене на партитури” по: област на висше образование 8. Изкуства; професионално направление 8.3 Музикално и танцово изкуство.

Явор Гочев завършва основно и средно музикално образование в НУМТИ “Добрин Петков”- гр. Пловдив и НМУ “Л. Пипков” – гр. София със специалност „Пиано”. Получава бакалавърска степен по „Музикална педагогика”, „Звукорежисура” и „Пиано”, а по-късно и магистърска степен по „Музикознание” в НМА ”Проф. Панчо Владигеров”-София. Дипломира се като магистър по Счетоводство и контрол в УНСС, София. Работи като счетоводител-аналитичен специалист и главен експерт в Националния център за музика и танц към Министерство на културата, а от 2001 г. е хоноруван асистент по “Четене и свирене на хорови и оркестрови партитури” в Теоретико-композиторски и диригентски факултет, катедра „Дирижиране”, НМА "Проф. Панчо Владигеров". Носител е на отличия от клавирни конкурси, участва в майсторските класове на именити пианисти, осъществява записи за БНР, както и рецитали и концерти у нас и в чужбина. През 2017 г. защитава дисертация на тема „Прочит, анализ и възпроизвеждане на партитури. Въведение в методологията на процеса в контекста на клавирното изкуство” и получава научната и образователна степен „доктор”.

Като хабилитационен труд Явор Гочев предлага монографично изследване на тема „**Транскрипция на партитури за симфоничен оркестър**”. То съдържа увод, принципи, техники и библиография в обем 98 страници.

Според автора прочитът на оркестровата партитура изисква съзнателен и активен процес на анализ, разбор, съпоставка на различни типове решения и задълбочено вникване в същината на разглежданата творба. Анализът трябва да бъде разделен на следните условни групи: основен, художествен и технически. Във втория дял на изложението, посветен на техниките, Гочев илюстрира прилагането на изведените принципи в конкретен музикален материал.

Сред **приносите на труда** трябва да се открие следното:

-това е първо по рода си в България пособие, третиращо клавирното изпълнение на оркестрови партитури.

-подробно са изложени основите на транскрипцията, сред които: определяне на фактурните планове и степенуването им по важност; извеждане на основни похвати за преработка на симфоничната фактура със стремеж към максимално точното пресъздаване на оригиналната звучност и духа на авторския замисъл; подбор на подходяща апликатура;

-авторът дава насоки относно удачното разпределение на акорди, подходяща педализация и техническите похвати, които обезпечават запазването на музикалната логика-извеждане на мелодичните линии, съхраняване на хармоничното съдържание и ритмичното богатство на партитурата

-съществено място е отделено на художествените аспекти при транскрибирането: фактурен и динамичен баланс, драматургично развитие, теситурна и темброва специфика и др.

-изведени са методически насоки, осигуряващи гладкото и убедително протичане на изпълнението: навик за изпреварващ прочит, правилен избор на оптимално работно темпо, формиране на адекватен клавирен звук при изграждането на градациите и динамичните кулминации, усет за оркестровите щрихи и тяхното клавирно съответствие и др.

-Гочев представя детайлно основните стадии в процеса на анализ на оркестровото произведение: анализ на тематизма, анализ на динамичния и драматургичен план на формата, анализ на фразировката и специфичните похвати в композиционната техника и оркестрацията

-всички изведени принципни постановки са разгледани в контекста на конкретни задачи, свързани с клавирното пресъздаване на симфонични творби със сложна фактурна организация /примери от творчеството на Брамс, Хайдн, Шуберт/

-трудът се основава на богатия педагогически и изпълнителски опит на Явор Гочев, довел до лично концептуално виждане по изследваната тема.

Освен монографичното изследване са представени 4 учебни пособия. В **„Четене и свирене от пръв поглед на партитури за хор и симфоничен оркестър”** са разгледани начините за бърза и точна ориентация в непознат нотен текст-качество, необходимо на всеки професионален музикант в сферата на дирижирането, корепетицията, музикознанието и музикалната педагогика. Посочените етапи на работа: практически ориентиран анализ, преработка на фактурата с оглед извеждането на приоритетните планове и клавирна транскрипция, са илюстрирани чрез откъси из творби за хор и симфоничен оркестър със сложна и многопланова фактурна организация.

Второто пособие **„Ръководство по транспониране”** представя **проблематиката на транспонирането на цяло музикално произведение и на отделни партии от партитурата**. Гочев разглежда 4 основни мисловни модела:

- пренасяне (преизчисляване) на интервал във вертикална посока
- пренасяне на интервал в хоризонтална посока (следване на линия)
- пренасяне на цялостен хармоничен модел (функционално мислене)
- замяна на нотни ключове.

Той анализира уместността на всеки от така дефинираните мисловни модели в зависимост от редица фактори: характер и сложност на фактурата; характер на хармоничните последования; характер на мелодичните линии; използвани от автора музикално-изразни и стилистични похвати. Изложението е илюстрирано с нотни примери от различни стилове и епохи.

„Методически упражнения за овладяване на сопранов, алтов и теноров ключ“ не само допълва издадените до момента учебни пособия по темата, но и придава методическа актуалност в усвояването на тази материя. Според автора е необходима актуализация на педагогическите подходи във връзка с овладяването на партитурите от 20 и 21-и век, както и откриването на по-ефективна логика при овладяването на ключовете. Пособието съдържа примери, наречени *етюди* и създадени от автора с методическа цел в традиционната четиригласна структура на творби за смесен хоров състав.

Различна проблематика засяга **„Звукозаписът като творчески процес. Роля и значение на уменията за бърза и ефективна работа с музикалната партитура“**. В този труд се разглежда ролята на звукорежисьора като съавтор в музикалната интерпретация, както и необходимостта да се познава в детайли партитурата, за да се осигури прецизен и високопрофесионален резултат, адекватен на авторската идея и възможностите на изпълнителите.

Впечатленията ми от кандидата датират от защитата на докторската му дисертация-интересен и методически полезен труд, в който се разглеждат редица проблеми при клавирното овладяване на партитурите и се дават конкретни педагогически насоки за тяхното решаване, произтичащи от дългогодишната педагогическа практика на автора.

В заключение предлагам на уважаемото научно жури да присъди на асистент Явор Гочев научната длъжност „доцент“ по „Четене и свирене на партитури“ направление 8.3. – „Музикално и танцово изкуство“.

06.12.2019 г.

доц. д-р Весела Гелева

Пловдив

